

Brüssel, 28.5.2026
COM(2026) 255 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE
programmi „Euroopa horisont“ järelvalve ning Euroopa Liidu teadusuuringute ja
tehnoloogiaarenduse meetmete kohta aastal 2025

1. TAUST

Käesolevas aruandes antakse ülevaade ELis toimunud olulisest teadus- ja innovatsioonitegevusest ning programmi „Euroopa horisont“ ja Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammi järelevalve tulemustest 2025. aastal.

Aruanne on koostatud kooskõlas [Euroopa Liidu toimimise lepingu](#) artikliga 190 ja [Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu](#) artikliga 7, tõlgendatuna koostoimes [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) 2021/695 \(millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“\)](#) artikliga 50 ning nõukogu määruse [\(Euratom\) 2021/765 \(millega luuakse Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm\)](#) artikliga 12.

2. POLIITILINE KONTEKST JA POLIITIKASUUNDUMUSED

2025. aastal on teadusuuringud ja innovatsioon olnud ELi peamiste algatuste edendamise lahutamatu osa, rõhutades nende olulist rolli konkurentsivõime suurendamisel. Järgmises jaos käsitletakse nende arengute ümberkujundavat mõju eri sektorites, kinnitades ELi pühendumust innovatsioonile keskenduva majanduse edendamisele.

2.1. Euroopa kestlik jõukus, ühtne turg ja konkurentsivõime

Mais käivitati algatus „[Vali Euroopa](#)“, mille eesmärk on muuta Euroopa **teadlaste jaoks kõige atraktiivsemaks sihtkohaks**. Samal ajal soovitakse [ELi idu- ja kasvufirmade strateegiaga](#) muuta EL tehnoloogiapõhiste idu- ja kasvufirmade juhtivaks keskuseks. Komisjon võttis vastu ka [Euroopa teadus- ja tehnoloogiataristute strateegia](#), et edendada maailmatasemel, kättesaadavat ja tööstusega kooskõlas olevat taristut.

[2025. aasta Euroopa poolaasta](#) keskendus konkurentsivõime kompassi prioriteetidele, sealhulgas innovatsioonilõhe kaotamisele. Seda prioriteeti arvesse võttes esitati 26 liikmesriigile riigipõhine soovitus teadusuuringute ja innovatsiooni kohta.

Sektoritasandil tegi komisjon koostööd maanteetranspordi ja akude valdkonna asjaomaste partnerorganisatsioonidega vastastikuse mõistmise memorandumini ja selle raames kavandatud tegevuste kaudu, et viia ellu [Euroopa autotööstuse uue tegevuskava](#) raames kavandatud teadus- ja innovatsioonimeetmeid. Teadusuuringud ja innovatsioon aitasid kaasa ka uuele ELi kosmosetegevuse määruse ettepanekule, mille eesmärk on edendada innovatsiooni ja stabiilset ettevõtluskeskkonda. Lisaks avaldas komisjon teatise, milles esitati visioon Euroopa kosmosemajanduse kohta. Komisjon võttis vastu [põllumajandus- ja toidualase visiooni](#), milles rõhutatakse teadusuuringute ja innovatsiooni rolli atraktiivse, konkurentsivõimelise ja õiglase põllumajandusliku toidutööstuse süsteemi edendajana. [Keemiatööstuse tegevuskava](#) tugevdab tööstusharu konkurentsivõimet, kestlikkust ja vastupanuvõimet, edendades innovatsiooni. Komisjon võttis vastu uue [ELi biomajanduse strateegia](#) ja [Euroopa biotehnoloogia määruse](#), mis sisaldavad keskkonnahoidlike tehnoloogiate ning toidu ja tervise valdkonna konkurentsivõimega seotud aspekte.

Lisaks võttis komisjon vastu [bioteaduste strateegia](#), mis muudab ELi 2030. aastaks üleilmseks innovatsioonikeskuseks tervishoiu, biotehnoloogia, toidusüsteemide ja keskkonnahoidliku tootmise valdkonnas.

Teadusuuringud ja innovatsioon aitasid kaasa algatusele „[Uus Euroopa Bauhaus](#)“, toetades projekte, mille eesmärk on hoonestatud keskkonna ümberkujundamine. [Teatistes uue Euroopa Bauhausi kohta](#) ja [nõukogu soovitusettepanekus uue Euroopa Bauhausi kohta](#) tunnustatakse uue Euroopa Bauhausi projektide panust teadusuuringutesse ja innovatsiooni.

2.2. Strateegiline autonoomia, kaitse ja julgeolek

Sarnaselt konkurentsivõimele on ka julgeolek ja vastupanuvõime innovatsiooniga tihedalt seotud poliitilised prioriteedid. Järgmistes poliitikastrateegiates, mille komisjon esitas 2025. aastal, on kahesuguse kasutusega teadusuuringud, innovatsioon ja tehnoloogia määratletud põhiaspektidena:

- [ELi kriisivalmiduse strateegia](#)
- [Euroopa sisejulgeoleku strateegia](#)
- [valge raamat ELi kaitse kohta „Kaitsevalmidus 2030“](#), millele järgneb [kaitsevalmiduse tegevuskava aastani 2030](#)
- [ELi kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskava](#)

Need rõhutavad, kui oluline on kaitsevalmiduse tagamiseks ära kasutada Euroopa laiemat tsiviilvaldkonna teadusuuringute ja süvatehnoloogia innovatsiooni ökosüsteemi.

[Kaitsevaldkonna minikoondpaketi](#)ga leppisid kaasseadusandjad esialgu kokku [Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi](#) (STEP) kohaldamisala laiendamises, et see hõlmaks kaitsetehnoloogiat ning võimaldaks Euroopa Innovatsiooninõukogu [rahastamisvahendil „Accelerator“](#) toetada kahesuguse kasutusega ja kaitseinnovatsiooni. Ühtekuuluvuspoliitika 2025. aasta vahehindamine suurendas toetust STEPi investeeringutele ja lõi uusi võimalusi uute teadus- ja innovatsiooniprioriteetide integreerimiseks ühtekuuluvusprogrammidesse.

2.3. Rohepööre

Komisjon edendas ELi rohepööret koordineeritud tööstus-, keskkonna- ja teadusalgatuste kaudu, et muuta **süsinikuheite vähendamine** konkurentsivõime liikumapanevaks jõuks. Veebruaris avaldas komisjon [puhta tööstuse kokkuleppe](#), milles esitatakse meetmed energiamahukate tööstusharude, puhta tehnoloogia ja ringluse jaoks. Samal ajal reformiti söe ja terase teadusfondi, et lihtsustada ja kiirendada teadus- ja innovatsiooniinvesteeringuid, millega toetatakse söe- ja terasesektori dekarboniseerimist.

Elurikkust, vett, ookeane ja reostust käsitleti integreeritud ja innovatsioonipõhiste lähenemisviiside kaudu. Üks näide elurikkuse kohta on uus [mullaseire direktiiv](#), mis toetab eesmärki saavutada 2050. aastaks muldade hea seisund. [Euroopa veekerksuse strateegiaga](#) edendatakse veega kindlustatust veeringluse taastamise, aruka veekasutusega majanduse ning kõigi juurdepääsu kaudu puhtale ja taskukohasele veele. [Euroopa](#)

[maailmamerepaktis](#) seatakse esikohale maailmamerealased uuringud, oskused ja innovatsioon.

Kliima- ja energiapoliitika sõltus jätkuvalt suurel määral teadusest ja innovatsioonist. 2025. aasta uute algatuste hulgas oli [tervishoidu ja kliimamuutusi käsitleva strateegilise teadus- ja innovatsioonikava](#) avaldamine. Energeetika valdkonnas tugevdasid nii [taskukohase energia tegevuskava](#), [2025. aasta eduaruanne „Edusammud puhta energia tehnoloogia konkurentsivõime parandamisel“](#), teatis [uuenduslike taastuvenergiatehnoloogiate kohta](#) kui ka [Euroopa energiavõrkude pakett](#) innovatsiooni rolli puhta energia kulutõhusa kasutuselevõtu kiirendamisel.

2.4. Tehisintellekt ja digipööre

Oktoobris võttis komisjon vastu [strateegia tehisintellekti rakendamiseks teaduses](#). Juhtprojekt on virtuaalinstituudi „Euroopa tehisintellekti teadusnõukogu“ (RAISE) loomine, mille raames ühendatakse Euroopa teadustalendid ja tippasemel teadustöö, arvutusvõimsus, teadusandmed ning teadusuuringute rahastamine.

Teadusuuringute ja innovatsiooni alases töös juhinduti ka järgmistest digitehnoloogia arengutest.

- **Tehisintellekti** valdkonnas, liikudes regulatsioonilt rakendamisele, võttis komisjon vastu [Euroopa tehisintellekti tegevuskava](#) ja [tehisintellekti kasutuselevõtu strateegia](#). Pärast [algatuse „InvestAI“](#) väljakuulutamist [laiendas EL tehisintellektitehaste võrgustikku](#), tugevdades oma tehisintellekti tegevuskava eesmärki, mis sillutab teed tulevastele tehisintellekti gigatehastele.
- **Kvanttehnoloogia** valdkonnas võttis komisjon kasutusele [ELi kvanttehnoloogia strateegia](#), mille eesmärk on muuta Euroopa 2030. aastaks selle valdkonna üleilmseks liidriks.
- **Kultuuripärandipilve** laiendati ja see hõlmab nüüd 187 partnerorganisatsiooni, mis esindavad kõiki liikmesriike ja programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud riike.
- President von der Leyen tutvustas juunis toimunud ÜRO maailmamerekonverentsil [maailmamere digiteisiku](#) prototüüpi.
- Võeti vastu [rahvusvaheline digistrateegia](#), millega soovitakse suurendada ELi tehnoloogiaalast konkurentsivõimet ja innovatsioonisuutlikkust koostöös partnerite ja liitlastega.

2.5. Partnerlus liikmesriikidega

Taaste- ja vastupidavusraha teadus- ja innovatsioonimeetmetega seoses on saavutatud 351 teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud vahe-eesmärki ja sihti. Taaste- ja vastupidavusraha mudel on osutunud tõhusaks teadus- ja innovatsiooniinvesteeringute ning ümberkujundavate reformide edendamisel kogu ELis, nagu nähtub spetsiaalsest [uuringust taaste- ja vastupidavusraha teadus- ja innovatsioonitegevuse kohta](#). Mis puudutab koostöötet ühtekuuluvuspoliitikaga, siis Maltal ja Leedus tehakse eelarveülekandeid Euroopa Regionaalarengu Fondist programmi „Euroopa horisont“.

Komisjoni ja liikmesriikide vahelisi kahepoolseid arutelusid süvendati kogu aasta jooksul **tõhustatud dialoogide** kaudu Taani, Bulgaaria, Portugali, Soome ja Hispaaniaga. Lisaks aitas **poliitika toetusvahend** liikmesriikidel ja assotsieerunud riikidel reformida oma teadus- ja innovatsioonisüsteeme. Viidi lõpule Bulgaaria, Tšehhi, Soome ja Ukraina riigipõhised tegevused. Toimusid vastastikuse õppe üritused teemadel, nagu teadlaskarjäär, riiklikud tehisintellekti poliitikad teaduses, teaduse ja poliitika vahelise lõhe ületamine ning avalikkuse kaasamine teadus- ja innovatsioonitegevusse, milles osales suur hulk riike. Lisaks avaldati iga kolme aasta tagant ilmuv [aruanne „She Figures“](#), et toetada liikmesriike ja sidusrühmi soolise võrdõiguslikkuse parandamisel Euroopa teadusruumis.

Käivitati Euroopa Komisjoni ja **OECD** uus [teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonipoliitika kompass](#), mis koondab andmed teadus- ja innovatsioonipoliitika algatuste ja suundumuste kohta ühte platvormi.

2.6. Euroopa maailmas

EL jätkas **Ukraina** taastamise toetamist, käivitades koos Ukraina, Itaalia ja UNESCOga Ukrainas rahvusvahelise teaduse, teadusuuringute ja innovatsiooni koalitsiooni.

Samuti tugevdati partnerlussuhteid **Aafrika** ja **Vahemere piirkonna** riikidega, eelkõige läbirääkimistel **ELi–Nigeeria** teadus- ja tehnoloogialepingu sõlmimiseks ning **PRIMA**-lepingute pikendamise kaudu **Jordaania, Liibanoni ja Marokoga**. Süvendatud on strateegilist koostööd peamiste üleilmsete partneritega, sealhulgas **ELi–India** kaubandus- ja tehnoloogianõukogu kaudu. Koostöö **Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnaga** sai hoogu juurde tänu esimesele ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse ministrite kohtumisele teadusuuringute ja innovatsiooni teemal.

Kuigi aasta algas **ELi–USA** teadus- ja tehnoloogialepingu eduka uuendamisega, on sellele järgnenud USA poliitikamuutused mõjutanud selliseid olulisi valdkondi nagu kliimameetmed. Sellega seoses jätkas EL avatud dialoogi ja tugevdas mitmepoolseid algatusi, eelkõige kliima ja maailmamere seire valdkonnas.

See pühendumus **mitmepoolsusele** kajastus G20 Tshwane paketi vastuvõtmises, millega edendatakse avatud innovatsiooni, ning ELi tugevdatud rollis üleilmses teadusdiplomaatias. Lisaks juhtis komisjon ühiselt Maa Jälgimise Grupi 2025. aasta üleilmset foorumit ning [Atlandi ookeani alaste teadusuuringute liitu](#). Komisjon korraldas septembris selle liidu foorumi, kus käivitati [rannikualade vastupanuvõime näidisalade Atlandi-ülene võrgustik](#) ja [sinine põlvkondadevaheline programm](#). **Innovatsioonimissiooni** raames kiirendas EL üleminekut puhtale energiale, määrates kindlaks 101 vesinikuoru projekti 38 riigis.

Programmil „Euroopa horisont“ on oluline roll strateegia [„Global Gateway“](#) prioriteetsete valdkondade toetamisel.

2.7. Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) rakendatud otsemeetmed väljaspool tuumaenergia valdkonda

Teadusuuringute Ühiskeskus koostas 824 eelretsenseeritud publikatsiooni ning 917 poliitikat toetavate ja tehnilist aruannet. Esiletõstmist väärivad muu hulgas:

- [generatiivse tehisintellekti väljavaateid käsitlev aruanne](#), milles esitatakse tulevikku suunatud analüüs selle ümberkujundava potentsiaali kohta ELis,

sealhulgas sotsiaal-majandusliku mõju kohta tervishoiule, haridusele, tööhõivele ja muudele valdkondadele;

- uue [Teadusuuringute Ühiskeskuse piirivalvelabori käivitamine](#), mis on ELi õiguskaitseasutustega tihedat koostööd tegevate laborite võrgustik;
- uus [rändeatlas](#), mis annab ühtlustatud ülevaate üleilmsest rändest;
- poliitikat toetav teadusaruanne [ringmajandusele ülemineku potentsiaali ärakasutamise kohta energiamahukates tööstusharudes](#);
- [transpordivaesuse vähendamise keskuse](#) käivitamine, mis võimaldab sekkumist ja edusammude jälgimist kaasavamate ELi transpordisüsteemide suunas liikumisel.
- [kaks uut atlast tahkete peenosakeste \(PM2,5\) kohta](#), mis hõlmavad esmakordselt laienemisprotsessis osalevate riikide linnu.

3. PROGRAMMI „EUROOPA HORISONT“ NING EURATOMI TEADUS- JA KOOLITUSPROGRAMMI ELLUVIIMINE JA JÄRELEVALVE

3.1. Programm „Euroopa horisont“ 2025. aastal – olulised sammud ja uued suunad

2025. aastat iseloomustasid olulised programmitöö arengusuunad programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027) viimase kolme aasta raames. Mais võeti vastu programmi „Euroopa horisont“ 2025. aasta peamine tööprogramm, millele detsembris järgnes 2026.–2027. aasta peamine tööprogramm. Mõlemas tööprogrammis pandi suurt rõhku lihtsustamisele ning viimase puhul võeti strateegilistes valdkondades kasutusele ka horisontaalsed projektikonkursid.

Kolmandate riikide assotsieerumine programmiga „Euroopa horisont“

[Assotsieerunud riikide](#) arv tõusis 22ni. Aasta jooksul allkirjastati mitu assotsieerimislepingut: kui Šveits ja Egiptus ühinesid kogu programmiga „Euroopa horisont“, siis Korea Vabariik ühines selle II sambaga. Assotsieerunud riikide ühine tegevustoetus oli 2025. aastal 3,3 miljardit eurot, kusjuures alates käesoleva raamprogrammi algusest on selles osalenud üle 15 500 inimese.

3.2. Programmi „Euroopa horisont“ lihtsustamine

2025. aasta oli pöördepunkt ELi teadusuuringute ja innovatsiooni toetusmaastiku lihtsustamisel.

Programmi „Euroopa horisont“ raames viidi ellu järgmised praktilised reformid, mis vähendasid halduskoormust ja kiirendasid innovatsioonitulemusi.

- Järk-järgult võeti kasutusele **kindlasummaline rahastamine**, mis vähendas vajadust teatada tegelikest kuludest ja hõlbustas osalemist, eelkõige VKEde ja uustulnukate jaoks. Peamised eesmärgid on vähendada halduskeerukust toetusesaajate jaoks ja finantsvigu.

- Tööprogrammides pakuti välja **vähem teemasid**, lühemad kirjeldused ja lühendatud tööprogrammi tekst. Samuti viidi sisse **avatumad teemad**, säilitades samal ajal strateegilise suuna.
- **Taotluste nõudeid** ühtlustati, nii et mitme poliitikaga seotud aspekti kohta oli vaja vähem eelteavet, mille tulemuseks oli lühem taotlusvorm.
- 29 teema puhul kasutati **kaheetapilist hindamist**, mis võimaldas taotlejatel kõigepealt esitada lühemad taotlused ja koostada täielikud taotlused üksnes juhul, kui need valiti välja teiseks etapiks. Paljusid neist lühitaotlustest hinnatakse pimesi, et vältida võimalikku erapoolikuse ohtu.
- **Läbipaistvust** suurendati tööprogrammide projektide üldsusele kättesaadavaks tegemisega.

Rakendamisdialoogid ja tegeliku olukorra kontrollid võimaldasid idufirmadel, teadlastel ja novaatoritel anda otsest tagasisidet taotluste esitamise, hindamise ja toetuste haldamise takistuste kohta, aidates kindlaks teha edasise lihtsustamise prioriteedid.

Rakendamist lihtsustati **täiustatud digivahendite** abil. ELi rahastamis- ja hankeportaali kasutajasõbralikkust ja funktsionaalsust täiustati veelgi ning kasutusele võeti uus mobiilirakendus „EU funding & me“, mis põhineb 30 000 taotlejat ja toetusesaajat hõlmanud küsitlusel.

3.3. Programmi „Euroopa horisont“ järelevalveandmed

Rahastamisvõimalused

Allikas: Komisjoni sisejärelevalvesüsteemid, 6.1.2026

2021.–2025. aasta tööprogrammide raames algatatud 787 projektikonkurssi hõlmasid kokku 3 061 uurimisteemat, mille eelarve oli 67,9 miljardit eurot.

Projektitaotlused ja edukuse määr

Allikas: Komisjoni sisejärelevalvesüsteemid, 5.1.2026

Huvi programmi vastu oli endiselt suur: aastatel 2021–2025 esitati **148 884 toetuskõlblikku** taotlust¹. Kvaliteet püsis üldiselt stabiilsena ja enam kui pool (57 %) toetuskõlblikest taotlustest sai hindamisel vähemalt miinimumpunktid.

2026. aasta jaanuariks olid saanud rahastuse 21 329 taotlust hinnangulise kogueelarvega 57,4 miljardit eurot. Taotluste edukuse määr langes 14 %-le võrreldes 15,3 %-ga 2025. aasta jaanuaris, kuid jäi kõrgemaks kui programmi „Horisont 2020“ raames kokku (11,9 %).

Ligikaudu 70 % rahastamiskünnise ületanud taotlustest jäi rahastamata. Kõigi aastatel 2021–2025 esitatud ja selle künnise ületanud taotluste rahastamiseks oleks olnud vaja veel umbes 118,5 miljardit eurot.

Rahastatavad projektid

¹ Ainult lõpetatud ja täielikult hinnatud projektikonkursside raames laekunud toetuskõlblike taotluste arv.

2025. aasta lõpu seisuga oli 19 456 toetuse kaudu eraldatud 52,8 miljardit eurot. Toetuse keskmine suurus püsis stabiilsena 2,7 miljoni euro tasemel, mis on kõrgem kui programmi „Horisont 2020“ raames (2,3 miljonit eurot²), kusjuures ühe projekti kohta oli keskmiselt kuus osalejat.

Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC) hõlmab ka omakapitaliinvesteeringute vahendit – **EIC fondi** –, mis on suunatud kõige innovaatilisematele idu- ja kasvufirmadele. Lisaks alljärgnevas tabelis esitatud arvudele on EIC fond heaks kiitnud programmi „Euroopa horisont“ toetusesaajate omakapitaliinvesteeringuid rohkem kui 2,3 miljardi euro ulatuses, millest siiani on välja makstud 931,9 miljonit eurot³.

Programmi osa	Toetuskõblikud projektitaotlused	Valituks osutunud projektitaotlused	Projektitaotluste edukuse määr (% toetuskõblikest)	Kvaliteetsete taotluste osakaal (% toetuskõblikest taotlustest)	Allkirjastatud toetuslepingud	Eli toetus allkirjastatud toetuslepingute puhul (miljonit eurot)	Toetuse keskmine suurus (miljonit eurot)
I sammas – „Tippasemel teadus“							
Euroopa Teadusnõukogu	41 431	5 781	14 %	27 %	5 651	10 199	1,8
Marie Skłodowska-Curie meetmed	56 730	8 152	14 %	82 %	6 692	3 893	0,6
Euroopa teadusuuringute infrastruktuurid	402	170	42 %	86 %	179	1 230	6,9
II sammas – „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“							
1. teemavaldkond – tervis	2 753	640	23 %	55 %	657	5 269	8
2. teemavaldkond – kultuur, loovus ja kaasav ühiskond	2 460	339	14 %	59 %	350	1 178	3,4
3. teemavaldkond – ühiskonna tsiviiljulgeolek	1 533	183	12 %	64 %	194	820	4,2
4. teemavaldkond – digivaldkond, tööstus ja kosmos	6 947	1287	19 %	74 %	1169	8 426	7,2
5. teemavaldkond – kliima, energeetika ja liikuvus (sealhulgas uue	7 093	1264	18 %	61 %	1311	9 135	7

² VKEde rahastamisvahendit ei ole arvestatud.

³ Lisateavet EIC fondi toetatavate ettevõtete kohta saate [EIC mõjuaruandest 2025](#).

Programmi osa	Toetuskõlblikud projektitaotlused	Valituks osutunud projektitaotlused	Projektitaotluste edukuse määr (% toetuskõlblikest)	Kvaliteetsete taotluste osakaal (% toetuskõlblikest taotlustest)	Allkirjastatud toetuslepingud	ELi toetus allkirjastatud toetuslepingute puhul (miljonit eurot)	Toetuse keskmine suurus (miljonit eurot)
Euroopa Bauhausi rahastamisvahend)							
6. teemavaldkond – toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond	4 114	845	21 %	71 %	839	4 938	5,9
III samm – „Innovatiivne Euroopa“							
Euroopa Innovatsiooninõukogu	20 340	1 417	7 %	33 %	1 330	3 532	2,7
Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid	1 502	275	18 %	58 %	282	304	1,1
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT) ⁴	40	36	90 %	100 %	35	2 115	60,4
Osaluse laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine							
Osaluse laiendamine ja tipp-teaduse levitamine	3 165	831	26 %	77 %	657	1 487	2,3
Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine	374	109	29 %	69 %	110	236	2,1
Programm „Euroopa horisont“ kokku	148 884	21 329	14 %	57 %	19 456	52 760	2,7

Tabel 1. Taotlused ja allkirjastatud toetused programmi osade kaupa aastatel 2021–2025 (allikas: programmi „Euroopa horisont“ projektitaotluste ja projektide tulemustabel 5. jaanuari 2026. aasta seisuga)

ELi poliitiliste prioriteetidega tegelemine

Allikas: programmi „Euroopa horisont“ tulemusaruanne

⁴ See arv viitab üksnes toetustele, millega algatatakse EIT teadus- ja innovatsioonikogukonnad, kellele seejärel tehakse ülesandeks tegevuste elluviimine.

Teadusuuringutel ja innovatsioonil on keskne roll rohepöörde kiirendamisel. Seni on programm „Euroopa horisont“ hästi graafikus, et saavutada eesmärk suunata 35 % kulutustest kliimamuutustega võitlemiseks, samas kui on vaja teha täiendavat tööd, et saavutada eesmärk suunata aastatel 2026–2027 10 % kulutustest elurikkusele.

2025. aastal eraldati hinnanguliselt 58,7 miljonit eurot projektidele, mille peamine eesmärk on parandada soolist võrdõiguslikkust, ja 1 848 miljonit eurot projektidele, mis aitavad kaasa soolisele võrdõiguslikkusele.

Taotlejad ja toetusesaajad

Allikas: Komisjoni sisejärelvalvesüsteemid, 5.1.2026

Programmi esimese viie aasta jooksul allkirjastatud projektides lööb kaasa **31 006 osalejat 175 riigist**, kusjuures 35 % osalejatest⁵ on VKEd. Keskmiselt osaleb iga osaleja 3,9 projektis.

Uued programmis osalejad moodustavad kõigist osalejatest 55 %, võrreldes 54 %ga aasta tagasi. Uute osalejate osalemise määr (st projektide keskmine arv, millega osaleja on liitunud) on väiksem kui mitteuutel osalejatel (1,2 vs. 5). Uued osalejad tulevad peamiselt erasektorist – paljud neist on VKEd – ja neile on seni eraldatud 16,7 % programmi „Euroopa horisont“ kogurahastusest.

Kõige rohkem osalejaid on kõrgkoolidest (35 %) ning nad saavad kõige rohkem rahalist toetust (19 miljardit eurot). Erasektori üksuste ja teadusasutuste osalus on 30 % ja 22 % ning nad saavad vastavalt 13,5 miljardit eurot ja 14 miljardit eurot.

80 % kõigist laekunud toetuskõlblikest taotlustest esitasid liikmesriikidest pärit osalejad ja 19 % oli pärit osaluse laiendamise riikidest. Kokku eraldati liikmesriikidele 47,3 miljardit eurot ehk 89,6 % vahenditest. Osaluse laiendamise liikmesriikidele⁶ eraldati 13,1 % rahalistest vahenditest, mis on suurem osakaal kui samadele riikidele programmi „Horisont 2020“ raames.

Programmi „Euroopa horisont“ assotsieerunud riikide aruandlusmeetodit on allpool esitatud tabelis kohandatud, et kajastada assotsieerimislepingu jõustumise kuupäeva.

Riikide rühm	Toetuskõlblike projektitaotluste arv	% kõigist taotlustest	Taotluste edukuse määr	Allkirjastatud toetuslepingute osalemine	% kõigist osalustest	Allkirjastatud toetuslepingute antud ELi toetused (miljonit eurot)	% allkirjastatud toetuslepingute antud ELi toetuste kogusummast
Liikmesriigid	518 481	80 %	18 %	99 895	83	47 292	89 %

⁵ Üksikosalejate arv.

⁶ Üksnes liikmesriigid (Bulgaaria, Tšehhi, Eesti, Kreeka, Horvaatia, Küpros, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Portugal, Rumeenia, Sloveenia ja Slovakkia).

					%		
<i>Osalust mittelaiendavad riigid</i>	395 074	61 %	19 %	79 093	66 %	40 371	76 %
<i>Osaluse laiendamise riigid</i>	123 407	19 %	16 %	20 802	17 %	6 921	13 %
Assotsieerunud riik (v.a Šveits)	61 637	10 %	15 %	8 613	7 %	4 470	8,5 %
Šveits – assotsieerunud riik	2 690	0,4 %	14 %	75	0,1 %	92	0,2 %
Šveits – mitteassotsieerunu d kolmas riik	12 101	2 %	21 %	2 827	2 %	126	0,2 %
Kolmandad riigid	49 748	8 %	20 %	9 062	7 %	780	1 %
KOKKU	644 657	-	-	120472	-	52 761	-

Tabel 2. Taotlejate ja toetusesaajate päritoluriik

Peamised mõjuahelad

Allikas: peamiste mõjuahelate tulemustabel 5. jaanuari 2026. aasta seisuga

Programmi „Euroopa horisont“ raames võeti kasutusele peamised mõjuahelad, et jälgida lühiajaliste, keskmise pikkusega ja pikemaajaliste näitajate abil programmi mõju.

Andmed põhinevad peamiselt projekti korrapärase aruandluse süsteemil. Analüüsi ajaks oli lõpetatud 2664 projekti (14 %) ja 40 % projektidest oli täitnud vähemalt ühe perioodilise aruande. Kuna enamik keskpikki ja pikemaajalisi näitajaid vajavad enne sisuliste tulemuste näitamist märkimisväärse arvu projektide lõpetamist, keskendutakse käesolevas osas üksnes lühiajalistele näitajatele.

Teaduslik mõju

- Programmi „Euroopa horisont“ projektide raames on seni teatatud 18 478 eelretsenseeritud publikatsioonist (KIP 1).
- Programmis „Euroopa horisont“ osaleb 126 407 karjääri alustavat teadlast (KIP 2), kellest 44 % on naised.
- 80,8 % programmi raames saavutatud teadusväljunditest (publikatsioonid, andmekogumid, tarkvara) tehti toetusesaajate kaudu avatud juurdepääsuga kättesaadavaks (KIP 3).

Ühiskondlik mõju

- Üle 99 % kõigist programmi „Euroopa horisont“ väljunditest on märgistatud kui asjakohased ELi ühe poliitilise prioriteedi jaoks – kas komisjoni 2019.–2024. aasta prioriteetid, kestliku arengu eesmärgid või kliimamuutustega kohanemise / kliimamuutuste leevendamise eesmärgid (KIP 4)⁷.
- ELi missioonidega seotud projektide raames on avaldatud 206 eelretsenseeritud publikatsiooni ja saavutatud 284 uuenduslikku tulemust (KIP 5).
- 41 %-l projektidest on struktureeritud mehhanismid üldsuse või lõppkasutajate kaasamiseks teadusuuringute ja innovatsiooni sisu koosloomisse (KIP 6).

Majanduslik/tehnoloogiline mõju

- Projektide raames on teatatud 7 645 uuenduslikust väljundist (tooted, protsessid, meetodid jne). Lisaks on toetusesaajad juba deklareerinud 283 mittekonfidentsiaalset intellektuaalomandi tulemust, millest 94 on patenditaotlused – see arv peaks suurenema, kui enamiku taotluste konfidentsiaalsus tühistatakse (KIP 7).
- Rahastatud projektidega toetatakse osalevates juriidilistes isikutes vähemalt 95 798 töökohta (täistööajale taandatud töötajad) (KIP 8).
- Lisaks ELi esialgsele investeeringule on projektis osalejad teinud vähemalt 12,9 miljardi euro ulatuses otseseid kaasinvesteeringuid (KIP 9).

Euroopa partnerlused

Allikas: programmi „Euroopa horisont“ projektide tulemustabel 5. jaanuari 2026. aasta seisuga

2025. aasta lõpuks oli käimas 54 Euroopa partnerlust, millest kaks pidi allkirjastatama 2026. aasta jaanuaris ja veel neli hiljem. Kõigi partnerluste raames allkirjastati kokku 1 345 toetuslepingut, milles osales 9 568 üksikosalejat ja mille ELi panus oli 12,5 miljardit eurot.

Alates 2021. aastast on **kümme tegutsevat ühissettevõtet**⁸ allkirjastanud 701 toetust kogusummas **6,7 miljardit eurot**, milles osaleb 5 350 üksikosalejat. Programmist „Euroopa horisont“ toetati **4,3 miljardi euroga 11 ühiselt kavandatud partnerlust**, andes 635 toetust 4 944 eraldiseisvale organisatsioonile. **Kaasrahastatud partnerluste** kohta on sõlmitud 18 toetuslepingut kogusummas 1,5 miljardit eurot, milles osaleb 754 üksikosalejat.

ELi missioonid

Allikas: programmi „Euroopa horisont“ projektitaotluste ja projektide tulemustabel 5. jaanuari 2026. aasta seisuga

⁷ Teadusuuringute Ühiskeskust ja Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti ei ole arvutustes arvesse võetud.

⁸ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 187 kohane institutsiooniline partnerlus.

2025. aasta tööprogrammis kuulutati välja üheksa missioonipõhist konkurssi. Aastatel 2021–2025 esitati missioonidega seotud projektikonkursside raames 1 515 toetuskõlblikku taotlust. Allkirjastati 321 toetuslepingut, mis hõlmasid 3 845 toetusesaajat ja mille kogusumma oli 2,48 miljardit eurot.

3.4. Põhjalik analüüs: programmi „Euroopa horisont“ järelevalvealased kiir- ja muud uuringud

2025. aastal avaldati programmi „Euroopa horisont“ rakendamise ja tulemuslikkuse kohta mitu temaatilist aruannet:

- järelevalvealane kiiruuring, milles antakse [ülevaade soolisest võrdõiguslikkusest ELi teadus- ja innovatsiooniprogrammides](#);
- järelevalvealane kiiruuring, milles tutvustatakse [programmi „Euroopa horisont“ panust viide ELi missiooni](#);
- uuring programmi „Euroopa horisont“ [keskkonnakasu kvantifitseerimiseks](#), eelkõige energia- või ressursisäästu kaudu;
- uuring, milles hinnatakse [programmi „Euroopa horisont“ makromajanduslikku mõju](#) SKP-le ja tööhõivele;
- järelevalvealane kiiruuring [programmi „Euroopa horisont“ tehnoloogilise valmisoleku tasemete kasutamise](#) kohta;
- uuring, milles tehakse kokkuvõte [ELi rahastatud \(tsiviil\)julgeolekualastest teadusuuringutest 20 aasta jooksul](#).

Programmi „Euroopa horisont“ vahehindamine

Aprillis avaldas komisjon programmi „Euroopa horisont“ [vahehindamise](#). Samuti esitati Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatis, milles toodi välja [saadud kogemused ja ettepanekud edasiseks tegevuseks](#). Peamised järeldused näitavad programmi „Euroopa horisont“ tugevat mõju käegakatsutavate uuenduste ja teadusliku tipptaseme kaudu. Programm võimendab innovatsiooni mõju, kusjuures iga EIC fondi kaudu investeeritud euro meelitab ligi üle kolme euro erainvesteeringuid. Osalemist laiendavate liikmesriikide osalemine on samuti suurenenud 58 %-ni (47 %-lt programmi „Horisont 2020“ raames).

Mõjuhindang ning ettepanek tulevase programmi „Euroopa horisont“ ja Euroopa Konkurentsivõime Fondi kohta

Komisjon avaldas ka [mõjuhindangu tulevase programmi „Euroopa horisont“ \(2028–2034\) ja uue Euroopa Konkurentsivõime Fondi kohta](#). Seejärel võeti vastu ettepanekud kahe omavahel seotud programmi kohta, mis toetavad kogu innovatsiooni teekonda laborist turule. Pärast seda, kui komisjon võttis ettepanekud juulis vastu, peavad kaasseadusandjad nende üle praegu läbirääkimisi.

3.5. Tulemuste levitamine ja kasutamine

Komisjon jätkas programmi „Horisont“ [tulemuste platvormi](#) ja [kiirendi](#) haldamist ja arendamist, et toetada programmi „Euroopa horisont“ toetusesaajaid nende tulemuste

levitamisel ja kasutamisel. Programmi „Horisont“ tulemuste platvormil laaditi üles 569 uut tulemust ja toetati aktiivselt 25 ettevõtet nende turule sisenemise teekonnal sihtotstarbelise rahastamise ja investorite üritustel osalemise võimalustega. Kiirendi osutas 764 teenust 1 602 toetusesaajale alates levitamisest kuni turule sisenemise toetuseni.

Komisjon koostas mitu [CORDISE](#) materjali, sealhulgas 20 temaatilist paketti, 10 lühivideot ja 10 CORDIScovery netisaadet.

3.6. Euratomi programmi elluviimine ja järelevalve

Komisjoni [ettepaneku](#) põhjal võttis nõukogu vastu otsuse [pikendada Euratomi teadus- ja koolitusprogrammi](#) 2026. ja 2027. aastaks, tuginedes 2021.–2025. aasta programmi [vahehindamisele](#).

2021.–2025. aasta programmi kogueelarve on 1,38 miljardit eurot. Seda rakendatakse otsuste ja kaudsete meetmete kaudu, mis moodustavad vastavalt 38,5 % ja 61,5 % eelarvest. Kaudsete meetmete tegevussuuna raames oli 2025. aasta lõpuks allkirjastatud 61 projektitoetust, sealhulgas neli kaasrahastatud partnerlust. Need töid kokku 578 üksikosalejat ja moodustasid 816 miljonit eurot Euratomi rahalist toetust.

Septembris avaldas komisjon ettepaneku Euratomi järgmise teadus- ja koolitusprogrammi (2028–2032) kohta.

a) Teadusuuringute Ühiskeskuse rakendatud otsemeetmed tuumaenergia valdkonnas

2025. aastal koostas Teadusuuringute Ühiskeskus 102 eelretsenseeritud artiklit tuumauuringute teemadel, 90 tehnilist aruannet, kolm võrdlusmaterjali ja kolm valideeritud meetodit, mis on lisatud rahvusvahelistesse tuumaraamatukogudesse, neli tehnilist süsteemi, mille eesmärk on tugevdada tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid, ja ühe panuse rahvusvahelistesse standarditesse.

Teadusuuringute Ühiskeskus on andnud oma panuse [väikeste moodulreaktorite strateegilisse tegevuskavasse](#), mille on heaks kiitnud Euroopa väikeste moodulreaktorite tööstusliit ja mille eesmärk on hõlbustada nende ohutut arendamist ja kasutuselevõttu 2030. aastaks.

b) Euratomi teadus- ja koolitusprogrammi kaudsed meetmed

Komisjon käivitas algatused, et tegelda tuumaalaste erioskuste nappusega, eelkõige tuumaohutuse, innovaatiliste tehnoloogiate ja kiirguskaitse valdkonnas. Projektiga [Skills4Nuclear](#) toetatakse kvalifitseeritud tööjõu arendamist olemasolevate ja kujunemisjärgus tuumatehnoloogiate jaoks. Samal ajal käivitas [PIANOFORTE kaasrahastatud partnerlus](#), millel on 108 partnerit 26 riigis, oma kolmanda riikidevahelise avatud projektikonkursi, valides välja kuus uut projekti. [EURAD 2 kaasrahastatud partnerlus](#) tugevdas veelgi Euroopa suutlikkust, käivitades oma liikuvusprogrammi.

4. VÄLJAVAATED 2026. AASTAKS

2026. aastal on komisjoni eesmärk tugevdada Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi **Euroopa innovatsiooniakti** ja **Euroopa teadusruumi õigusakti** kaudu. Need kiirendavad innovatsiooni kasutuselevõttu turul, ühtlustavad ELi ja riikide prioriteete ning aitavad saavutada eesmärki investeerida teadus- ja innovatsioonitegevusse 3 % SKPst kogu ELis. Kõnealused algatused aitavad tuua turule uuenduslikke ideid kõigis sektorites, vähendades killustatust, ning edendavad teadlaste, teadmiste ja tehnoloogia vaba liikumist.

2026. aastal käivitatakse mitme miljardi euro suurune **Euroopa kasvufirmade fond**, et toetada Euroopa kõige paljutöotavamaid strateegilisi tehnoloogiaettevõtteid, ning **kõrgtehnoloogiliste materjalide õigusakt**, mille eesmärk on kiirendada innovatsiooni ja kõrgtehnoloogiliste materjalide ulatuslikumat kasutuselevõttu. Uued teadus- ja innovatsioonialgatused käivitatakse muu hulgas ka sellistes valdkondades nagu **tehisintellekt, akud, andmete juurdepääs, tervis, kliima, põllumajandus, maaelu areng, elurikkus, maailmameri ja veekerksus**.